

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

■ עצרת השלושים

בשבוע הבא תהיה אי"ה עצרת-ענק מיוחדת לציון שלושים לקדושים שנהרגו על קידוש השם בבית-חב"ד במומביי. העצרת תהיה בראשות גדולי התורה והחסידות, מכל החוגים, ובהשתתפות משפחות הקדושים. על מועד העצרת ומקומה יתפרסמו הודעות.

■ אור ושמחה לעולים

אגף העלייה של צעירי-חב"ד מקיים סדרת הופעות מיוחדות לציבור העולים מחבר המדינות. מתחילת השבוע מופיע הצוות המיוחד, בהנהגת מנהל האגף, הרב מאיר ורזוב, עם צוות כלי-זמרים עולים, לפני ריכוזי עולים בכל רחבי הארץ. בהופעות האלה, המשלבות אומר ושירה, מועברת לציבור העולים החוויה המיוחדת של ימי החנוכה.

■ שבת להכרת החסידות

בשבת הבאה, פרשת ויגש, ז' בטבת, תהיה אי"ה שבת אירוח למשפחות ולרווקים בכפר-חב"ד, בסימן מסירות-הנפש. את השבת מארגן אשנב לחב"ד. טל' 050-8636355.

■ מסיבת חנוכה עם מלכהלי

עוד הפקה לילדים בסדרת ההפקות של מלכהלי: מסיבת חנוכה. תכנית מיוחדת על חנוכה, לילדים בני 2-5 ולאימהות. טל' 700-704120-1.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
4:17	4:48	5:20	4:33
5:21	5:53	6:15	5:32

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

לא חוזרים לשגרה

האירוע במומביי טלטל בעוז ובעוצמה את כל העם היהודי. ההתכנסות הענקית של המוני בית-ישראל תעניק לנו כוח לשאת את האחדות הזאת גם לימים שיבואו

הטלטלה הזאת צריכה להיות כרוכה באירוע מכאיב ונורא כל-כך - אין אנו יודעים ואיננו מבינים. גבהו דרכי מדרכינו ומחשבותינו ממחשבותינו. אבל יודעים אנו, כמו שהבהירו חז"ל, שכאשר דברים כאלה קורים, נקראים אנו להתעורר, לפשפש במעשינו ולתקן את דרכינו.

יסוד לבניית תודעה

האחדות ותחושת השותפות שמילאו את לב כולנו, צריכות להיות אבן-יסוד לבניית תודעת האחדות של כל בני העם היהודי. באירוע הנורא הזה כמו נוצק היסוד לבניין הזה. פתאום חשנו כולנו כי כל ההבדלים התמוססו וכל החומות נפלו. ברגע אחד האירה כלפיד אש הנקודה היהודית הפנימית שמחברת את כולנו.

זו הייתה אחדות שנוצרה בנסיבות קשות, אבל מחובתנו להפוך אותה לדרך-חיים, גם בימים שלווים ורגועים. בראש ובראשונה לטפח את תודעת האחדות, את ההכרה שכולנו בני אב אחד, בניים למקום, אחים. יש מקום לגישות אחרות, להבדלי השקפות, למנהגים ולמסורות - ובכל-זאת אנחנו אחים. גם מי שחושב הפוך ממני, הוא אחי, בשר מבשרי.

את האחדות הזאת כל גדולי-ישראל שואפים לטפח ולבצר בעצרת-הענק שתהיה אי"ה בשבוע הבא. חברו כאן יחדיו כל החוגים להרים את נס האחדות ולהעמיק את התודעה שבעצם כולנו משפחה אחת. כרגע זו משפחה כאובה ומיוסרת, שבאה להשתתף יחדיו בכאב האין-סופי של משפחות הולצברג, טייטלבוים, קרומן, אורפז, ושוורצבלט-רבינוביץ'. אך את התודעה הזאת ניקח איתנו גם לימים שמחים, שבהם נחלוק זה עם זה רגשות של הצלחה ושמחה, אושר ונחת.

הסערה שבערה בליבנו לפני שלושים יום צריכה לעמוד לנגד עינינו גם בימי שגרה. כל אימת שעולה בדתנו לדבר או לעשות משהו נגד הזולת, ניזכר בה. ההתכנסות הענקית של המוני בית-ישראל תעניק לנו כוח לשאת את האחדות הזאת גם לימים שיבואו, עד האחדות המושלמת שבה נקבל את פני משיח-צדקנו.

שבוע ימלאו שלושים יום למתקפת הטרור במומביי, שבה עלו בסערה השמימה הקדושים הי"ד ששהו בבית-חב"ד. דווקא בפרספקטיבה של השבועות שחלפו מתברר שאירע כאן דבר יוצא מגדר הרגיל, מבחינת הטלטלה שהאירוע הזה טלטל את כולנו. כבר חווינו אירועים כואבים, אבל כאן התפרצה לבה פנימית שלא ידענו כמותה.

ההזדהות עם צער וכאב מתנהלת בדרך-כלל במעגלים מתרחבים, על-פי מידת הקרבה והשייכות. יש הכאב של בני-המשפחה, אחר-כך של הקהילה, המגזר או העיר, ולבסוף תחושת ההשתתפות בצער שכל אדם חש. כאן נפרצו המעגלים הללו וכאילו נעלמו. כל אחד ואחד הרגיש כאילו פגעו בו וביקריו. יהודים מכל המגזרים חשו את המועקה בלב והתפללו מעומק נפשם בשעות שעדיין הייתה תקווה. העם היהודי כולו הרכין ראש והזיל דמעה כשנודע גורלם המר של הקדושים.

קריאת התעוררות

את השותפות הזאת היה אפשר לראות בהלוויות. המוני בית-ישראל, מכל החוגים, יצאו לחלוק את הכבוד האחרון לקדושים. רבים עוד יותר נצמדו לכלי התקשורת שליוו את ההלוויות. רבים-רבים, שלכאורה לא היה להם קשר ישיר לחללים, הפסיקו את שגרת יומם וסגרו את עסקיהם. הם חשו כי אינם יכולים להמשיך בחיים הרגילים.

אפשר לנסות ולהסביר שכאן חברו יחדיו כמה וכמה מרכיבים שיצרו את הטלטלה. המתח ואי-הידיעה שנמשכו כמעט שתי יממות. ההצלה הניסית של הפעוט מוישי. דמותם המאירה והקורנת של בני-הזוג הולצברג. העובדה שהיעד להתקפה היה בית-חב"ד, שהוא למעשה בית חם וכתובת טבעית לכל יהודי השוהה בנכר. ועם כל זה, הסערה הרגשית שהתפתחה הייתה גדולה פי כמה וכמה ממכלול הגורמים האלה.

זו הייתה התעוררות שעוררו אותנו מן השמים. זו הייתה טלטלה שהיושב במרומים טלטל בעוז ובעוצמה את כל העם היהודי. למה הייתה

חותמו של הכוהן הגדול

רוחניים-אלוקיים, אין הוא מצליח להבינם ולהשיגם, והם נשארים רחוקים ממנו.

התקשרות שמעניקה כוח

העצה היא לחפש ולמצוא את פך השמן החתום בחותמו של הכוהן הגדול. כשם שהכוהן הגדול קשור כל העת לקדושה וליראת-שמים שלמה, כך בכל יהודי קיימת נקודת היהדות, עצם הנשמה, הנשארת תמיד שלמה וטהורה. היא עלולה להיות במצב של שינה, אבל כשמעוררים אותה מתפרצת ממנה שלהבת של אמונה, שגוברת על ה'טומאה' שחדרה לשכל האדם.

הדרך לעורר את עצם הנשמה היא ההתקשרות עם 'הכוהן הגדול' שבכל דור ודור, ראש בני ישראל, שאף הוא שרוי כליכול בעולם של קדושה ואינו זז מ'ירושלים' (שלמות היראה). הוא מעניק לכל מי שמתקשר עמו 'פך שמן טהור', שבכוחו יוכל להאיר את נר נשמתו, ולהגיע להכרה אמיתית באלוקות.

(אגרות קודש כרך ב, עמ' רעז, יא)

הגדול הוא יהודי הקשור לקדושה בלבד, ונמצא כל הזמן בירושלים, המורכבת מהמילים 'יראה-שלם', שלמות היראה, יראת שמים טהורה ומושלמת.

היוונים חדרו לבית-המקדש, הצליחו להרוס את המזבח ולטמא את השמיים, אך פך השמן שהכוהן הגדול בעצמו חתם - נשאר שלם, וממנו הדליקו נרות המאירים אלפי שנים.

קושי להבין

המאבק הזה מתנהל בנפשו של כל אחד ואחד מישראל בכל עת ובכל מקום. המנורה מסמלת את הנשמה האלוקית, 'נר ה' נשמת אדם'. השמן מסמל את החכמה. 'טימאו כל השמיים' מסמל את הניסיון לטמא את החכמה האלוקית ולהפוך אותה לחכמה אנושית.

אם חלילה 'נטמאת' החכמה האלוקית, נוצר מצב שהאדם מתקשה להבין עניין אלוקי. הוא יכול להיות אדם חכם ונבון, ועניינים גשמיים הוא מבין היטב, אבל כשהדברים מגיעים לעניינים

אשר הגמרא מספרת את סיפורו של נס החנוכה, על פך השמן הטהור שנמצא במקדש, היא מקפידה לציין שאותו פך היה חתום בחותמו של הכוהן הגדול. לכאורה הדבר החשוב הוא שהפך היה חתום בחותם, דבר המעיד שלא פתחוהו על-ידי היוונים ושהשמן לא נטמא. למה חשוב לספר שהפך נחתם בחותמו של הכוהן הגדול?

מכאן אפשר ללמוד, שכאשר החשכה הרוחנית גוברת וכאשר יש הזוממים "להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך" - יש להבטיח שיישאר פך שמן טהור, שממנו נדליק אחר-כך את המנורה כולה. התשובה למצב הזה היא: "חתום בחותמו של כוהן גדול" - כאשר פך השמן מוגן על-ידי חותמו של הכוהן הגדול, זו ערובה לשמירת טהרתו.

שלמות הקדושה

הכוהן הגדול היה יושב במקדש כל היום, ולא יצא אלא בלילה, או לשעה-שתיים ביום, לביתו. אף ביתו צריך להיות בירושלים. כלומר, הכוהן

מן המעיין חנוכה | מאת הרב אליעזר ברוד

להאיר בחוץ

את נרות החנוכה מדליקים על פתח הבית מבחוץ. ללמדנו, שאסור ליהודי להסתפק בכך שביתו מאיר ב'נר מצווה ותורה אור', אלא תפקידו לפעול שהאור הזה יאיר גם בחוץ, גם ברשות הרבים.

(לקוטי שיחות)

זוכה לתלמידי-חכמים

"הרגיל בהדלקת נר חנוכה זוכה לבנים תלמידי-חכמים" (שבת כג,ד). היוונים רצו להשכיח את התורה, ולכן הרגיל בנר חנוכה, שהוא זכר לנס ההצלה מגזרת היוונים - זוכה לבנים תלמידי-חכמים.

(ליקוטי לויצ'חק)

היוונים כחושך

"וחושך על פני תהום - זו מלכות יוון" (בראשית רבה). לכן כשנגאלו וניצחו את היוונים נעשה הנס על-ידי נרות וקבעו יום-טוב של חנוכה.

(שפת אמת)

לא להתפעל מהחושך

הדלקת הנרות היא בזמן של שקיעת החמה. גם

מוסיף והולך

בכל יום מימי החנוכה מדליקים עוד נר. אמנם בתחילה מדליקים נר אחד בלבד, אבל אין מסתפקים בכך, אלא צריכים להעלות בקודש בכל יום ויום. כל יום מביא עמו עוד אור.

(הרבי מליובאוויטש)

כשרויים בחושך כפול ומכופל אסור להתפעל מהחושך שברחוב, אלא יש להאיר מהבית לעבר הרחוב, להראות לכול שאצל עם-ישראל האור זורח בגלוי, ובכוחו לגרש את חושך העולם ולגבור עליו.

(לקוטי שיחות)

ניסים בלילה

זמן ההדלקה הוא "מששתשקע החמה". היום מסמל את הנהגת העולם הטבעי, ואילו הלילה מסמל את הנהגה שמעל הטבע. לכן זמן הלילה מסוגל יותר לעשיית ניסים. את נרות החנוכה, שמסמלים את הנס, מדליקים בזמן שמתחיל להחשיך.

(המהר"ל)

היישר לשיא

בהלכות חנוכה כותבים מיד את דין ההדלקה של 'מהדרין מן המהדרין', ולא כותבים תחילה את הדין הפשוט. משום שבחנוכה אפשר להגיע למדרגות גבוהות אף שלא על-פי הסדר הרגיל והטבעי; אפשר לדלג ישר לבחינות הגבוהות של 'מהדרין מן המהדרין'.

(רבי אברהם מרדכי מגור)

אמרת השבוע

דאגה גדולה יותר

חסיד אחד בא לפני רבי מנחם מענדל מקוצק והתאונן: "איבדתי את מקור פרנסתי ואין לי מאין לכלכל את בניביתי".

השיב הצדיק: "התפללת לריבונך-ש'עולם שיעזור לך?".

"איני יודע כיצד להתפלל", פלט החסיד.

"אם-כן", נענה רבי מנחם מענדל, "הלוא יש לך דאגות גדולות מדאגת הפרנסה. למד תחילה כיצד להתפלל!".

פגישה עם קנטוניסטים

הוועידה הגדולה שמטרתה העיקרית הייתה להטמיע את רוח ההשכלה בקהילות היהודיות, הסתיימה לא תוצאות. מי שהכשילה היה רבי מנחם מענדל שניאורסון, אדמו"ר ה'צמח צדק', שלא היה מוכן להתפשר אפילו על קוצו של יוד.

הימים ימי שלטון הצאר הרוסי ניקולאי, שהיה ידוע ביחסו הקשה ליהודים. גזרות רבות גזר על היהודים, אך האכזרית מכולן הייתה גזרת הקנטוניסטים. ילדים רכים נחטפו מחיק אימותיהם ונשלחו למחנות הצבא, כדי להשכיח מהם את יהדותם. הצאר קבע מכסה של ילדים יהודים, ומכיוון ששום יהודי לא היה מוכן למסור את בנו מרצונו, התפתחה תופעת ה'חוטפים'. הללו היו עוברים בעיירות ישראל וחוטפים ילדים יהודים, כדי להשלים את המכסה.

באותה עת ניטש מאבק עז בין יראי ה' למשכילים'. הללו ניסו לגייס לטובתם את שר ההשכלה, אולם נדרש שיתוף-פעולה מצד רבני הקהילות. שר ההשכלה הזמין אפוא את נציגי הקהילות לוועידה שנקראה 'אספת הרבנים', כדי להשיג את הסכמתם.

בוועידה, שנערכה בפטרבורג בשנת תר"ג, השתתף ה'צמח צדק' כנציג החסידיים. שר ההשכלה, ולצידו ה'משכילים', תקפו את האדמו"ר על עמידתו העקשנית והתנגדותו הנחרצת למהלכיהם.

הוועידה ארכה כשלושה חודשים. במהלכה הוטלו על ה'צמח צדק' עשרים ושתיים פעמים עונשי מעצר-בית, לשניים-שלושה ימים בכל פעם, אולם דבר לא שבר את עוז-רוחו. בתקיפות ובגאון יהודי עמד גם על מנהג קל, כמו סדר לימוד האלף-בית לילדים, נוסח קריאת-שמע של שחרית וברכת ציצית שאומרים עם ילדים פעוטים ועוד.

זמן לא-רב קודם לכן סגרו השלטונות את בתי-הדפוס היהודיים, חוץ משניים. ה'משכילים' ניצלו זאת ופרסמו כי הקיסר אסר הדפסת ספרי קודש, ומעתה על הילדים היהודים ללמוד בבתי-הספר העממיים, כדי לרכוש השכלה. בוועידה דרש הרבי בתוקף משר ההשכלה להתיר הדפסת ספרי קודש בכל בית-דפוס ולייבא ספרים מחו"ל.

אחת ההאשמות המרכזיות שהואשם בהן הרבי הייתה פעילותו לטובת

הקנטוניסטים. ועד מיוחד שהקים ניהל מערכה רחבת-היקף, שעיקרה עזרה לקהילות בהפחתת מכסת הילדים ובסיכול חטיפות. נוסף על אלה שוגרו שליחים למקומות הריכוז של הקנטוניסטים, להתעניין במצבם, לעודד את רוחם ולחזק את ידם בשמירת המצוות.

כאמור, הוועידה הופסקה ללא תוצאות, ובכל אותה עת שהה הרבי במעון שהכינה בעבורו הממשלה. דבריו התקפים באספה האחרונה עשו רושם אדיר על שר הפנים, שר ההשכלה ושר המשפטים, ועל נציגי הקיסר שנכח שם. אף הקיסר ניקולאי עצמו ביקש לקרוא את הפרוטוקול.

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוך

שכל מול קבלה

בימות המשיח יועבר הרע מן העולם וכל ה'קליפות' יאבדו, כפי שנאמר "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ". אחת מאותן 'קליפות' היא 'קליפת יוון', שאת הניצחון עליה אנו חוגגים בימי החנוכה.

תורת החסידות, שעוסקת ברובד הפנימי של הדברים, מסבירה את המשמעות הרוחנית של היוונים ומה שייצגו וסילולו. בדומה לזה תורת החסידות מבארת את המושגים 'קליפת עמלק', 'קליפת מדיין' וכדומה. שכן לכל דבר המתרחש כאן בעולם הזה יש שורש רוחני, שמניע את התהליכים בעולמו. הכוח הרוחני שבא לידי ביטוי בפעילותו של עמלק – זו 'קליפת עמלק', והכוח הרוחני שעמד מאחורי מלחמת היוונים – זו 'קליפת יוון'. מלחמת היוונים אינה מוגבלת אפוא לימי החשמונאים, אלא זו מלחמה מתמדת, שמתחוללת בנפש האדם, כנגד 'קליפת יוון'.

מה נקודת המוצא

על מהותה של 'קליפת יוון' נוכל לעמוד מתוך התבוננות במאבקם של היוונים בימים ההם. הם לא שללו את מושג הרוחניות. להפך, יותר מכל אומה שקדמה להם הם פיתחו את הפילוסופיה, ועסקו בשאלות מופשטות ועמוקות של מהות הבריאה והכוחות שמעליה. ודאי שלא התנגדו שיהודים יעסקו בתורה ובחכמתה, שהרי ידעו להעריך חכמה ושכל. הלוא את התרגום הראשון של התורה יזם דווקא תלמי, המלך היווני. מכאן שהתנגדותם לא הייתה לתורה עצמה, שאותה דווקא כיבדו והעריכו.

מלחמת היוונים התמקדה בעיקר כנגד היסוד האלוכי שבתורה. ליתר דיוק: הם לחמו בחכמת הקבלה האלוקית ויסודותיה, כפי שנמסרו לנו מאת הקב"ה על-ידי משה רבנו. היוונים לא הסכימו לנקודת המוצא היהודית, שהיא האמונה. הם דרשו לרומם את השכל מעל הכול ולבחון כל דבר על-פי השכל הטהור.

חכמת הקבלה היא בבחינת "זה לעומת זה" מול חכמת הפילוסופיה היוונית. ההבדל בין השתיים מתבטא גם בשמן: החכמה היוונית נקראת 'פילוסופיה' – שכל, חכמה; ואילו חכמת ישראל נקראת 'קבלה' – הדגש הוא על הקבלה מהדור הקודם, על האמונה ביסודות שנמסרו ממש רבנו בהר סיני.

גישה זו סירבו היוונים לקבל. לדעתם השכל עומד מעל הכול. אך אנו, היהודים, איננו רואים בשכל את חזות הכול. חכמת הקבלה מוגדרת 'נקודה בהיכלא' – אמנם יש היכל של שכל והבנה, אבל הוא מתרכז סביב ה'נקודה', שהיא האמונה. השכל יכול וצריך להבין ולדעת, אבל רק על-פי היסודות שנמסרו מדור לדור, החל ממה שנמסר מפי הגבורה בהר-סיני.

מקומו של השכל

חוכה, שבו נמצא פך השמן הטהור, מסמל את ניצחונה של חכמת הקבלה האלוקית על חכמת הפילוסופיה היוונית, ואת ניצחון הקדושה על 'קליפת יוון'. אך המאבק לא תם. הוא נמשך לאורך כל הדורות, לובש צורה ופושט צורה. בכל זמן ובכל מקום עומדת לפני היהודי השאלה, באיזו מידה הוא רשאי להשתמש במחשבה האנושית.

לא תמיד זו שאלה בין אמונה לאפיקורסות. לעיתים מדובר בהתלבטות בין אימוץ פירושים מסורתיים ומקובלים, אך קשים להבנה, לבין פירושים מקובלים פחות, אך 'הגיוניים' יותר. אם ההבנה והשכל הם השולטים באישיותו של היהודי, הוא עלול לנטות מן הדרך הסלולה לטובת שכלו והגיונו. זה המאבק המתמיד נגד 'קליפת יוון' – נגד הנטייה להעדיף את השכל וההיגיון מן האמונה הצרופה.

הניצחון על 'קליפת יוון' הוא הקדמה לניצחון המלא של חכמת הקבלה בזמן הגאולה, שאז יתגלו סודות התורה לעיני כל בשר.

מעתה החליטו השרים לנהוג עם הרבי בזהירות-יתר ובכבוד הרואי. לפיכך הודיע שר ההשכלה כי הדפסת ספרי-קודש, קבלה וחסידות, מותרת בכל בית-דפוס, ואף הותר לייבא מחו"ל ספרים שיקבלו את אישור הצנזורה. בדיוק אז הגיעה אל השרים בקשה מיוחדת, מטעם נציגי הקנטוניסטים באזור, להתיר ל'צמח צדק' להיפגש עמם ולשאת דברים לפניהם. השרים החליטו להיענות לבקשה, במחווה לרבי, כדי להוכיח את רצונם הטוב. אולי על-ידי כך ירכך את עמדתו, קיוו.

שש-מאות חיילים קנטוניסטים התאספו במעמד המרגש. הם באו לבושים במדיהם המגוהצים, נעליהם מצוחצחות וכומתות צבאיות על ראשיהם. הרבי השמיע לפניהם מאמר חסידות, בסגנון שהובן להם היטב, והדבר גרם התעוררות עצומה. רבים בכו בעת שמיעת הדברים.

כשסיים, יצאו מתוכם חמישה-עשר איש ובקול מר אמרו:

"רבי, אנו יהודים מוכים ודוויים. אין אנו יכולים ללמוד, ואין אנו יודעים דבר. נאחזים אנו באמונה, ויודעים רק את מילות התפילות של ימי החול, השבת והחג, ברכת המזון, וכמה פרקי תהילים".

הרבי עטף במבטו החם את מאות החיילים העומדים לפניו, וענה:

"יהודי המאמין בה' יתברך, בורא העולם המשגיח על ברואיו, ואשר נתן לנו תורה ומצוות, ומתפלל, מברך וקורא את מילות התפילה ופרקי התהילים – הרי הוא יהודי חזק ובריא. היו בריאים בגוף ובנשמה, וה' יתברך יחזיר אתכם בריאים לבתיכם".

המפגש הסתיים וה'צמח צדק' חזר נרגש מאוד למעונו. עם ערב התאספו כמה מנכבדי החסידיים לבקרו ולשמוע את התרשמותו מהחיילים, אשר גם אחרי עשרות שנות שירות בצבא הצאר לא כבה בליבם הניצוץ היהודי.

פתח ואמר ה'צמח צדק':

"גזרת הקנטוניסטים דומה למלחמת היוונים, שהייתה גם היא מלחמה רוחנית. אי-אפשר לשער את היוקר והחשיבות של התפילות והתהילים שהם אומרים, שמדרגתם גבוהה לאין-ערוך מהמתפללים על-פי כוונות הארז"ל. עבודתם היא במסירות נפש ובאמונה פשוטה, ללא תערובת שיקולים שכליים.

"כשיבוא משיח צדקנו, יתענג במיוחד ביהודים האלה, בעלי מסירות-הנפש. בעלי המדע הגדולים ביותר, כמו הרמב"ם שהשיג אמונה מתוך הכרה, יתפללו כיצד השיגו יהודים פשוטים אלה כוחות רוחניים נעלים כל-כך".

"הקב"ה ברא לאדם שתי עיניים. אחת כדי לראות בה את גדולת ה' והשנייה כדי להביט בשפלות עצמו" (רבי שמחה-בונם מפשיסחה)

פתגם חסידי

ראייה פנימית ייחודית

עם התלמידים. מדי יום ביומו הביא בתיקו ארוחת צהריים כשרה למהדרין. כשבגר, עבר ללמוד בישיבת אורסיי שלייד פריס, בראשות רבי יהודה לאון אשכנזי.

רחש ההתקנות

בישיבה העמיק דעת וקנה חכמה וחש כמיהה לעלות לארץ-ישראל. כשעלה רבו לארץ, עלה עמו גם-כן. לאחר נישואיו הוסיף ללמוד עד שהחלו להגיע הגלים הגדולים של העלייה הראשונה מצרפת. הוא נעשה מורה ליהדות במוסד של הסוכנות היהודית לעולים מצרפת, והפתיח את התלמידים והמורים כששמע באוזניו מה שפיקחים אינם מצליחים לראות בעיניים. למשל, את דפדופי הספרים מתחת לשולחן שמהם ניסו להעתיק בבחינות, או את רחש העברת הפתקאות בין נבחן לחברו.

לאחר מכן עבר ללמד אצל הרב סבתו במצפה יריחו, עד שהכיר את המקובל רבי מרדכי עטיה, והחל ללמוד אצלו בישיבת 'נהר שלום'. שם פגש את הרב בניהו שמואלי, שבישיבתו הוא לומד ומלמד.

'רואה' את הקדושה

את רוב זמנו הוא מבלה בישיבה. סדר יומו מתחיל באשמורת הבוקר, כשהתלמידים באים לביתו, ללימוד של לפנות בוקר, לפני תפילת ותיקין. בשעות המעטות שהוא שוהה בביתו הוא מוקף תלמידים הבאים להתחזק, והוא גם בתרגום ספרים

מבט ראשון זה נראה שיעור תורה שגרתי. הרב מימון רטבי מוסר שיעור בפנימיות התורה, מגיב על כל דבר המתרחש בחדר, מבחין מיד אם תלמיד מאבד את הקשב והריכוז. אלא שהרב רטבי אינו רואה את תלמידו, בהיותו עיוור מלידה.

אין אצלו רגע דל. הוא לומד, מלמד, כותב. סלון ביתו עמוס להתפקע בספרי קודש רגילים לחלוטין. זר כי יזדמן לביתו לא יעלה על דעתו שבעל-הבית אינו רואה. מבט מעמיק יותר יגלה אבזרים שבלעדיהם חיו של עיוור אינם חיים. "אם הילל מחייב את העיניים ורבי טרפון את העשירים, המחשב מחייב את העיוורים", אומר הרב רטבי בחיוך. "בימינו, בעידן המחשב, אין מניעה לעיוור ללמוד תורה".

המחשב כעיניים

לרשותו עומדות תוכנות המאפשרות לו גישה למאגרי הספרים הממוחשבים. באמצעותם הוא מכין את שיעוריו ומפיץ תורה. "אלה תוכנות יקרות ומסוככות להפעלה, אבל הן מאור-עיניים", הוא אומר. כשהוא מבקש ללמוד ספר כלשהו, הוא מכניס את התקליטור המתאים בכונן, וטקסט הספר מתורגם לכתב ברייל שמופיע על צג-מגע מיוחד.

הוא נולד במשפחה חרדית בצרפת. בגיל שמונה נכנס לבית חינוך עיוורים בפרז, כדי לקנות כלים שיאפשרו לו לתפקד. הוריו הודיעו להנהלת בית הספר כי מטעמי כשרות, לא יאכל בנם בבית-הספר

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

משום פרסום הנס, ואף-על-פי שחנוכה אינו חייב בהפטרה, קוראים הפטרה של חנוכה. מפטירים בספר זכריה (ב) 'רני ושמחי בת ציון', שבה מוזכרת "מנורת זהב כולה".

יש מוסיפים לקרוא גם פסוק ראשון ואחרון מהפטרת שבת ראש-חודש, "השמים כיסאי", ואחר הפסוק האחרון חוזרים על הפסוק שלפניו "והיה מדי חודש", לסיים בדבר טוב (למנהג חב"ד, קוראים "והיה מדי חודש", "ויצאו וראו" ושוב "והיה מדי חודש"), ואחר-כך פסוק ראשון ואחרון מהפטרת "מחר חודש", כי מחר הוא יום שני של ראש-חודש.

אם קרא בטעות הפטרה אחרת, קורא אחריה 'רני ושמחי'. אם נזכר אחרי הברכות, קורא את ההפטרה בלעדית.

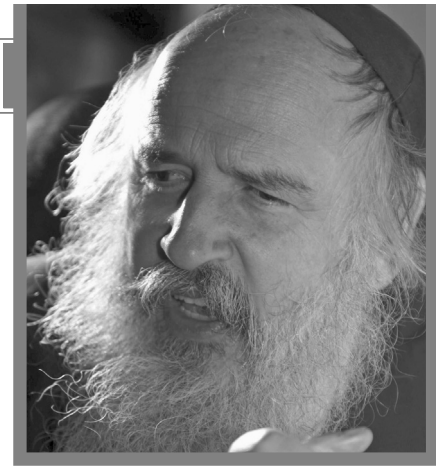
מקורות: שו"ע א"ח ס"ג ונו"כ. לקוטי שיחות כרך לה עמ' 191 הערה 34. וראה לדבר בעתו.

קריאה משולשת בתורה

שאלה: השבת קוראים את פרשת השבוע ומוסיפים קריאות לראש-חודש ולחנוכה. מהו סדר הקריאה ואיזו הפטרה קוראים?

תשובה: מוציאים שלושה ספרי-תורה. בראשון קוראים לשישה עולים בפרשת מקץ. בשני קוראים לשביעי את פרשת ראש-חודש, מ'וביום השבת'. אחרי הקריאה בספר-התורה השני מניחים את ספר-התורה השלישי (בלבד) על הבימה, ליד הספר השני, ואומרים חצי קדיש, ולמנהג הספרדים אומרים קדיש אחרי הספר השני וגם אחרי השלישי. בספר השלישי קוראים למפטיר בפרשת נשא, 'ביום השישי' (בלבד).

כשיש בבית-הכנסת שני ספרי-תורה בלבד, גוללים לאחר קריאת ראש-חודש את הספר השני, וקוראים בו שוב את הקריאה למפטיר.

הרב רטבי: "בעידן המחשב, אין מניעה לעיוור ללמוד"

ובכתיבת ספרים. את שעות הפנאי המעטות שיש לו ממלאים בניו ובנותיו, חתניו וכלותיו, ונכדיו הרבים.

את חנוכה הוא אוהב במיוחד. "הפיקחים רואים רק את האור הפיזי. עיוור יש לו ראייה פנימית מיוחדת, שאין לכל אחד. אני מרגיש ממש בחוש שהזמן שבו הנרות דולקים הוא זמן טוב יותר, מלא קדושה יותר. אני 'רואה' את הנרות בראייה פנימית יותר ולראייה כזאת אין תחליף", הוא אומר, וכמעט אמרנו בעיניים נוצצות.

גיליונות

שיחת השבוע

בעברית וברוסית

מופצים בכל רחבי ארה"ב

להזמנות ולפרסום אנא פנו:

1-917-215-9440

sh-usa@chabad.org.il

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות

של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח

על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח

מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

שולחן שבת

לכל התורה בנך אחד

שלוש שיחות לכל פרשה,

מאוצר שיחותיו של

הרבי מליובאוויטש

1-718-604-1020

